

Aan de Raad der gemeente West-Betuwe
Postbus 112
4190 CC Geldermalsen
Tevens per email: griffie@westbetuwe.nl

██████████, 30 juni 2023

Onderwerp: Oud papier, Avri-besluit

L.S.,

Op 16 februari 2023 heeft het algemeen bestuur van de Avri het besluit genomen om in het 4de kwartaal van 2023 een definitief besluit te nemen om per 1 januari 2024 de samenwerking met de papier-ophalende organisaties in haar verzorgingsgebied te beëindigen. De vertegenwoordiger van de gemeente West-Betuwe, de wethouder Afvalinzameling, heeft in zijn hoedanigheid als lid van het algemeen bestuur Avri dit besluit niet ondersteund.

Ondertekenende besturen van de papier-ophalende organisaties (verenigingen, scholen en kerken) in West-Betuwe kunnen zich niet verenigen met bovengenoemd eenzijdige besluit van de Avri.

De Avri heeft haar besluit op lichtvaardige en onjuiste gronden genomen. Onze verworven rechten worden niet gerespecteerd en er wordt onvoldoende rekening gehouden met de zware financiële consequenties voor onze organisaties.

Het verlies van de inkomsten uit het ophalen van oud papier bedreigt het voortbestaan van onze organisaties, waardoor wij onze huidige maatschappelijke rol niet meer kunnen vervullen. Op korte en langere termijn zullen hiervan uiteindelijk duizenden burgers en vooral kinderen de dupe worden. Derhalve wensen wij onze rechten op de opbrengsten van het ophalen van oud papier te behouden en willen wij deze niet verruilen voor subsidie-achtige alternatieven.

Hierbij verzoeken wij uw Raad formeel tot het op korte termijn nemen van 2 besluiten met de navolgende strekking:

- A. Alles in het werk te stellen om het voorgenomen besluit van het algemeen bestuur van de Avri tot beëindiging van de samenwerking met de papier-ophalende organisaties op te schorten; ten einde de Avri en deze organisaties in onderling overleg tot een vernieuwde samenwerking te laten komen, die recht doet aan de wederzijdse belangen.
- B. Het inzamelen en afzetten van het oud papier uit de gemeente West-Betuwe weg te halen bij de Avri en toe te bedelen aan een nog nader vorm te geven samenwerkingsstructuur van de huidige papier-ophalende organisaties; zulks in het geval het besluit onder A. genoemd niet het beoogde effect sorteert en daarbij gebruikmakend van de wettelijke bevoegdheden van de Raad uit onder meer de Wet milieubeheer.

In het vervolg van deze brief lichten wij onze overwegingen en argumenten nader toe en hebben deze doorlopend genummerd in 3 clusters weergegeven.

- **Historie en verworven rechten**

1. Al sinds de jaren 60/70 van de vorige eeuw wordt het oud papier in de dorpen en buurtschappen van de huidige gemeente West-Betuwe door ons met vrijwilligers ingezameld en opgehaald. Met onze inzet en activiteiten hebben wij in een zeer vroeg stadium al een bijdrage geleverd aan afvalscheiding, recycling, leefbaarheid en sociale cohesie. De vrijwilligers zijn vertrouwd met en worden gewaardeerd door de gemeenschap en hebben bij onze inwoners draagvlak gecreëerd voor het gescheiden inzamelen van het oud papier. Voor eigen risico en verantwoording werd op deze wijze een wisselend maar substantieel bedrag aan inkomsten door en voor onze organisaties gegenereerd. Het inzamelen en ophalen van oud papier vertegenwoordigt een bestendige waarde in het economisch verkeer. De papier-ophalende organisaties hebben in de loop der vele jaren een verworven recht in dezen opgebouwd.
2. Vanwege wetwijzigingen eind jaren '90 wordt het oud papier door ons sinds 1999 opgehaald in samenwerking met de Avri. Verrekening vindt plaats volgens een door de Avri geïnitieerd gezamenlijk vergoedingsmodel per aansluiting en niet meer per kilo ingezameld papier. De toenmalige gemeenteraden hebben op deze wijze besloten organisatorische invulling te geven aan hun wettelijke taken en bevoegdheden inzake afvalstoffen. Hiermee hebben ze de verworven rechten van de papier-ophalende organisaties erkend en gewaarborgd.

- **Avri, stellingen en argumenten**

3. Op 23 februari 2023 zijn alle papier-ophalende organisaties door de Avri op een bijeenkomst te Geldermalsen nader ingelicht omtrent haar motieven en de vervolgstappen. Het algemeen bestuur van de Avri, bestaande uit de 8 wethouders van de aangesloten gemeenten, heeft besloten, dat deze gemeenten alternatieven gaan onderzoeken om de papier-ophalende organisaties te compenseren. De Avri heeft een notitie "Samenwerking met verenigingen, kerken en andere maatschappelijke organisaties" geschreven en gepresenteerd.
4. Sinds 2015 is de Avri in overleg met de papier-ophalende organisaties om alternatieven te verzinnen voor het ophalen van oud papier door vrijwilligers. De argumenten waren enerzijds, dat het voor de Avri organisatorisch "lastig" zou zijn om met vrijwilligers te werken en anderzijds werd gesteld, dat het niet meer economische rendabel zou zijn om met vrijwilligers in de avonduren papier op te halen. De Avri stelde niet voldoende personeel en voertuigen te hebben om volgens de arbeidstijden- en rijtijdenwet" het werk met vrijwilligers te doen en dat ze daardoor zijladers in zijn gaan zetten om daarmee gedeelten van de routes te rijden, die de papier-ophalende organisaties normaal doen. Er zijn in de periode 2015-2020 vele alternatieven onderzocht, waarvan enkele in proeven en pilots zijn uitgevoerd en getest. Deze waren om diverse redenen geen succes.
5. Als donderslag bij heldere hemel komt de Avri in 2023 opeens met een nieuw argument: de veiligheid van de vrijwilligers zou door de Avri niet meer gegarandeerd kunnen worden. Dit argument wordt niet tot nauwelijks onderbouwd. Incidenten in het

Avri-verzorgingsgebied hebben zich niet noemenswaardig voorgedaan. Een enkel praktijkvoorbeeld elders wordt wel genoemd, maar of de omstandigheden van dat geval vergelijkbaar zijn met het werk door vrijwilligers met de Avri is onbekend. Het inzamelen van oud papier door vrijwilligers met de Avri gebeurt al bijna 25 jaar op een veilige manier door ervaren krachten. Samen met ondersteuning van de Avri zijn de veiligheidsvoorwaarden gewaarborgd. Als er veiligheidsinstructies gegeven worden zijn wij er altijd bij. De laatste was in februari 2023, 10 jaar na de vorige Avri-instructie.

6. De niet-economische argumenten van de Avri zijn onvoldoende onderbouwd en te licht van gewicht om zo'n verstrekkend besluit in redelijkheid te kunnen schragen. De problemen die de Avri schetst zijn organisatorisch van aard en met creatief management goed oplosbaar. Wij zijn bereid met de Avri mee te denken om inzake het ophalen van oud papier tot een alternatieve samenwerking te komen, passend binnen de Afvalstoffenverordening Avri.
7. Het economische argument van de Avri mist rechtsgrond. Het door de Avri toe-eigenen van alle inkomsten uit het ophalen en inzamelen van oud papier is wederrechtelijk en brengt de papier-ophalende organisaties grote schade toe (zie sub 1).
8. Wij distantiëren ons nadrukkelijk van de suggestie door de Avri, dat het ophalen van oud papier door onze organisaties een oneigenlijke vorm van subsidie is. Onze inkomsten uit het ophalen van oud papier zijn *géén* subsidie, maar een vorm van "loon naar werk"; werk met een economische waarde.
9. Voorts stelt de Avri, dat niet zij maar de gemeenten verantwoordelijk zijn voor subsidies aan organisaties binnen haar grondgebied. Deze stelling moge juist zijn, maar is in dezen niet relevant, want er is geen sprake van subsidie (zie sub 8.) Tot slot stelt de Avri, dat andere organisaties die geen oud papier ophalen door de huidige regeling benadeeld zouden worden. Met deze laatste stelling gaat Avri volledig voorbij aan de historie en de verworven rechten van onze organisaties (zie sub 2).

- **Alternatieve werkzaamheden**

10. Het tijdens de bijeenkomst met AVRI op 23 februari aangekondigde overleg vanuit de gemeente West-Betuwe heeft nog niet plaatsgevonden en een datum hiervoor is nog niet bekend. De wethouder/portefeuillehouder Afvalinzameling heeft bij de papier-ophalende organisaties in West-Betuwe aangegeven al het mogelijke te zullen doen om het inzamelen van oudpapier voor de bestaande organisaties te behouden.
11. De wethouder heeft op vragen onzerzijds aangegeven, dat de mogelijke alternatieve werkzaamheden niet vergelijkbaar kunnen en zullen zijn met het ophalen van oud papier. Niet vergelijkbaar in de zin van financiële opbrengst, tijdzet en bestendigheid voor de toekomst. De alternatieve werkzaamheden zullen maar een beperkte duur kennen van enkele jaren. Ook heeft de wethouder onderkend, dat het wegvallen van de inkomsten uit het ophalen van oud papier voor de betreffende organisaties een zeer zware financiële aderlating zou zijn die niet of zeer moeilijk middels aanvullende subsidies te compenseren is. Zij wil dus inzetten op het behoud van papierinzameling.
12. Mede gelet op onze ervaring met alternatieve projecten en werkzaamheden met de Avri (zie sub 3), verwachten wij niet, dat de alternatieve werkzaamheden, die de gemeenten nu moeten gaan verzinnen, het niveau van "tijdelijke klusjes" zullen overstijgen. Het is niet realistisch te verwachten, dat er voldoende alternatieven zijn

